

Mistä tietoa, materiaaleja, tekijöitä ja rahaa vanhan rakennuksen kunnostamiseen?

Kati Lahtinen

FM, rakennuskonservaattori (AMK)

Petäjä-opisto

18.9.2025 klo 18-19.30

Hämeenkyrö, Ammatti-instituutti lisäksi, auditorio

Päivän sisältö

Tietoa

- Kirjallisuus
- Yhdistykset
- Museot
- Arkistot
- Nettisivuja

Kursseja

Tekijöitä

- Koulut
- Taitajarekisterit

Materiaalia, tarvikkeita

Avustuksia (& suojelukohteet)

Inspiraatiolähteitä

*"Tstu ja ihmettele.
Tutki ja tuumaile."*

Materiaali luettavissa: peda.net

 Kirjoita hakukenttään: Kati Lahtinen → Luennot

Mistä tietoa vanhoihin rakennuksiin liittyen? • 2025 • Kati Lahtinen

Tietoa

Kirjallisuus

Säilyttävän korjaamisen yleisteoksia:

- Panu Kailan kirjat: mm. **Talotohtori. Rakentajan pikkujättiläinen.** (1997), **Talotohtorin rakenneopas** (2022), maalikirjat
- **Vanhan talon historia ja hoito. Rakennusperintöä Turunmaan saaristossa.** (Curatio ry, Moreeni 2011)
- **Riitmotti ja sabluuna. Tietoa entisäjän rakentamisesta.** (2012)
- Laine & Orrenmaa: **Rakkaat vanhat puutalot. Säilyttäjän opaskirja.** (2012)
- **Talo Kautta aikojen. Julkisivujen historia.** (1987)
- **Talo Kautta aikojen. Kiinteän sisustuksen historia.** (1989)
- Timo Niiranen: **Miten ennen asuttiin. Vanhat rakennukset ja sisustukset.** (1981)
- **Museoviraston korjauskortit (1994 >)** (www.korjaustaito.fi)
- Perinnemestari –kirjat (Hannu Rinne): mm. **Perinnemestarin remonttikirja** (2010), **Perinnemestarin rintamamiestalo** (2013), **Perinnemestarin tyylikirja** (2016)
- **Så renoveras torp och gårdar**, Hidemark et al. (julkaistu alun perin jo 1970-luvulla)
- **Byggnadsvård i praktiken** –kirjasarja: mm. **IV Invändig renovering** (2006 3.p)
- **Rakennusapteekin käsikirja 1-3.** (2002 - 2011)
- **Gysinge Handbok** (nro 9, 2009)
- Erkki Helamaa: **Vanhan rakentajan sanakirja: rakentamisesta, rakennuksista, rakenteista.** (2004)

Kirjallisuus

- Kirjastoluokat:
  - 66.4 Rakennusten kunnossapito**
  - 66.3 Talonrakennus** (*mm. materiaalit*)
  - 49.2 Suomen ja suomalais-ugrialaisten kansojen kansatiede** (*mm. rakennukset, työ, työkalut, kansantavat*)
  - 65.1 Puutyö
  - 65.2 Metallityö
  - 67.5 Metsätalous
  - 67.3 Maanviljely. Puutarhanhoito. Hyötykasvit. (*mm. perinneperennat*)
  - 72 Arkkitehtuuri
- **Tuuma** –julkaisu kolmesti vuodessa, kerran vuodessa laajempi **vuosijulkaisu**
- **vanha rakennusalan kirjallisuus (1900 – 1960-l)**
- artikkelia ja muita julkaisuja netissä

Yhdistykset

- **Rakennusperinteen ystävät ry** www.tuuma.net
- Curatio Turunmaan korjausrakentamisyhdistys ry www.curatio.fi
- Piiru – Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistys ry www.piiru.fi
- Pohjalainen rakennusperintöyhdistys (2013) www.pohjalainenrakennusperinto.fi
- Kymenlaakson rakennusperinneyhdistys Iisakki ry (2014) www.iisakki.org
- Etelä-Savon rakennusperintöyhdistys ry (2008) www.rakennusperintoyhdistys.net
- Lapin rakennusperinne ry (1974) www.lapinrakennusperinne.fi
- Sipoon rakennusperinne ry (2016) www.perinnesipoo.fi
- Kvarnen – Länsi-Uudenmaan perinnerakentamisyhdistys ry / Västra Nylands Byggnadsvårdsförening rf (2022)
- Rakennusperinneyhdistys Vanha Erkki ry (Kalajoki)
- Pohjois-Karjalan rakennusperinneyhdistys Räppänä ry (2005)

- Luonnonmukaisen rakentamisen keskus LUOMURA ry www.luomura.com: yhdistystoiminta hiljentynyt, mutta sivustolla edelleen paljon hyvää materiaalia
- Suomen Hirsitaito ry: www.hirsitaito.fi
- Saviyhdistys – savirakentamisen edistämiseksi ry www.savi.ry
- Stundars r.f. www.stundars.fi: Stundarsin ulkomuseota ylläpitävä yhdistys, joka tarjoaa mahdollisuuden päästä muun muassa museolla pidettäviin kunnostustalkoisiin
- Muita hyviä yhdistyksiä?

→ Yhdistykset tarjoavat tapahtumia, retkiä, rakennusosien kierrätystä, putiikkeja ja verkkokauppoja, luentoja ja kursseja,...

***Rakennusperinteen ystävät ry - RPY

- alan kattavin yhdistys (n. 20 v. vanha)
- jäsenenä yksityisiä ja yhteisöjä, yrityksiä (henkilöjäsenmaksu 45 €/30 €)
- **Tuuma** –julkaisu kolmesti vuodessa, kerran vuodessa laajempi vuosijulkaisu
- Yhdistyksen toimipiste Iso-Puolala Turussa
- RPY-puoti (Iso-Puolala & nettikauppa)
- artikkeleja netissä
- kursseja ja luentoja
- tapahtumia (mm. Iso-Puolalan jouluku)
- retkiä

www.tuuma.net

Iso-Puolalan Kahvila
Avoimena Turun päivän viikonloppuna
la-su 20.–21.9.2025 klo 12–17

Löytöliiteri
Uudempia ja vanhempiä löytöjä
sisustukseen, asumiseen ja remontointiin
la-su 20.–21.9. klo 12–17
ti-pe 23.–26.9. klo 10–15

📍📱 TERVETULOA!

VALTAKUNNALLINEN YHDISTYS

Museot

Maakuntamuseot (alueelliset vastuumuseot)

- Rakennustutkijat
- Korjausrakentamisen asiantuntijat
- Neuvontakeskuksia

Paikallismuseot (mm.)

- * **Stundars** ulkomuseo, Mustasaari (*mm. talkoita*)
- * **Seurasaari ulkomuseo**, ulkomuseo, Helsinki
- * **Luostarinmäki**, ulkomuseo, Turku

Erikoismuseot

- * **vinkkejä?**

Museoiden ylläpitämiä neuvontapalveluja ja keskuksia:

- **Rakennuskulttuuritalo TOIVO**, Pori (Satakunnan museo), vanha puutalokortteli, korjausnäyttely, neuvontaa (mm. rakennuskonservaattori), tapahtumia, korjaustarvikemyymälä ja verkkokauppa www.toivo.pori.fi/
- **Korjausrakentamiskeskus TAMMELA, Rauma**: talossa esitellään Vanhaa Raumaa (UNESCO:n maailmanperintökohde) ja sen korjaustoimintaa, tapahtumia (mm. Perinnekorjausmessut), luentoja, varaosapankki, verstaas, punamullan keittoa kesäisin www.vanharauma.fi/vanhan-rauman-tammela
- **Perinnerakennusmestari**, Tampere (Pirkanmaan maakuntamuseo)
Anne Uosukainen (rakennusmestari, rakennusrestauroija), maksuton neuvonta (Tapani Koiranen vuosina 1999-2019?) www.vapriikki.fi/maakuntamuseo/korjausneuvonta
- **Korjausrakentamiskeskus PORA**, Oulu (Pohjois-Pohjanmaan museo): neuvontaa (korjausarkkitehti), ohjeita nettisivuilla, neuvontakäynnit (matkakustannukset veloitetaan) www.ouka.fi/oulu/ppm/pohjois-pohjanmaan-korjausrakentamiskeskus-pora

Arkistot

Kansalliskirjasto: **digikansalliskirjasto.fi**

- vanhoja karttoja
- vanhoja kirjoja
- pienpainatteet (esim. kaakeliuunien myyntiluetteloita)
- vanhoja sanoma- ja aikakauslehtiä
- kuvia

Maanmittauslaitos: www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/teemat/vanhat-kartat-ja-asiakirjat

- vanhat kartat
- vanhoja ilmakuvia

Kansallisarkisto: **portti.kansallisarkisto.fi**

- tyyppitalopiirustuksia, vanhoja lainhuudatuksia, palovakuutusarkistot,... *Vaikka mitä!*

Kansalliskirjasto: **Finna.fi**

- Museoviraston laaja kuva-arkisto
- SKS:n arkisto
- monien arkistojen, museoiden, kirjastojen jne. materiaalia

Museovirasto: **Kyppi.fi** Kulttuuriympäristön palveluikkuna

- Rakennusperintörekisteri (esim. rakennussuojelulla suojellut rakennukset Suomessa)
- Muinaisjäännösrekisteri (arkeologiset kohteet)
- Valtakunnalliset merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY
- Kulttuuriympäristön tutkimusraportit (**rakennusinventointeja**, matkakertomuksia, dokumentointeja, ... *Vaikka mitä!*)

Pirkanmaalaiset museot: **Siiri.tampere.fi**

- **Vapriikin kuva-arkisto** (Valokuvia Pirkanmaalta)
- hakukone myös pirkanmaalaisten museoiden esineistä sekä rakennetusta ympäristöstä, arkeologisista kohteista, lausunnoista, hankkeista jne.

Nettisivuja edellä mainittujen lisäksi

- korjaustaito.fi

Museoviraston korjauskortisto, restauroinnin sanastoa ja ohjeita, kirjoituksia ja videotallenteita, ylläpitäjänä Museovirasto

- perinnemestari.fi

Artikkeleja, korjausohjeita, blogi, keskustelupalsta, julkaisuja, toimijarekisteri, ylläpitäjänä yritys

- rakennusapteekki.fi

mm. työohjeita, ylläpitäjänä yritys

- domusclassica.fi

mm. oppaita, ylläpitäjänä yritys

- luomura.com

Luonnonmukaiseen ja perinteiseen rakentamiseen liittyvää tietoa, artikkeleita, talotarinoita, Terve Talo –lehtiä (pdf) jne., ylläpitäjänä yhdistys

- *Hyviä keskustelupalstoja?*

KUNNOSTAMINEN

KORJAUSOHJEET

Etusivu / Kunnostaminen / Korjausohjeet

KAIKKI

ASUINHUONE

ERISTÄMINEN

JULKISIVU

PINTAKÄSITTELY

RUNKO

TALOTEKNIikka

TULISIJA

VESIKATTO

YLÄ/VÄLI/ALAPOHJA

***Perinnemestari

- yritys, jonka juuret ovat YLE TV1:n *Perinnemestari*-ohjelmassa vuodelta 2009
- ohjelman pohjalta on kehittynyt perinnemestari.fi -sivusto sekä *Perinnemestari* -kirjasarja (WSOY)
- *Perinnemestari*-kirjojen kirjoittaja ja sivuston ylläpitäjä on Hannu Rinne, joka yhdessä vaimonsa Jaana Rinteen kanssa ylläpitää Kiviniemen kartanoa Pyhtäällä
- Perinnemestari tarjoaa myös kursseja, luentoja sekä myy kirjoja
- Kattava nettisivusto: eri asiantuntijoiden artikkeleja, työohjeita, keskustelupalsta, matkakohdesuosituksia, blogi sekä alan linkkejä ja toimijoita

Mistä tietoa vanhoihin rakennuksiin liivien? • 2025 • Kati Lahtinen

Kursseja

Kursseja syksyllä 2025

Kerrothan muillekin, jos bongaat lisää kursseja!

Vanhojen rakennusten ylläpito ja kunnostus 15.9.-24.11. Ahjola, Tampere, Ahjolan kansalaisopisto 16 h/54 €

LUENTO: Mistä tietoa, materiaaleja, tekijöitä ja rahaa vanhan rakennuksen kunnostamiseen? to 18.9. 18.00-19.30
Ammatti-instituutti lisäksi, Hämeenkyrö, Petäjä-opisto 2 h/VAPAA PÄÄSY

Vanha talo kuntoon La 20.9. ja la 11.10. 10-17 (sama ohjelma) Kiviniemen kartano, Pyhtää, Perinнемestari 7 h/125 € (sis. lounas ja kahvit)

Vanhojen rakennusten kunnostaminen ja ylläpito 23.9.-18.11. Vesilahden yhtenäiskoulu, Pirkan opisto 16 h/37 €

Vanhan rakennuksen vuosittaiset ylläpito-toimet 24.9.-1.10. Wivi Lönnin koulu, Tampere, Tampereen seudun työväenopisto 4 h/21 €

Talosi tarina 25.9.-9.10. Silta-kampus, Nokia, Pirkan opisto 6 h/17 €

NÄYTTELY ja AVOIMET OVET:
Rakennuskulttuuritalo Toivo *Pinkopahvii, pullamossoo ja pannukaffet – 30 vuotta Toivoa!*
25.-28.9. 12-15 + pysyvä Vanhojen rakennusten korjaus-näyttely Pori VAPAA PÄÄSY

SEMINAARI: Kestävä Talo 7 – Yhteisöt rakennusten pelastajina La 27.9. 11-15
Haapasen huvila (Palomäentie 23), Tampere, Piiru/Pisपालan vanhat talot/EkoSafa/TamSafa VAPAA PÄÄSY

Kylpyhuone vanhaan taloon ja painovoimainen ilmanvaihto La 4.10. 10-17
Kiviniemen kartano, Pyhtää, Perinнемestari 7 h/125 € (sis. lounas ja kahvit)

Miten vanha rakennus toimii ja miten sitä voi asua energiaviisaasti? 8.10.-12.11.
Wivi Lönnin koulu, Tampere, Tampereen työväenopisto 10 h/33 €

Korjausneuvontailta: Korjausavustukset ke 8.10. 17-18.30 Rakennuskulttuuritalo TOIVO, Pori 2 h/VAPAA PÄÄSY Huom! Toivon korjausneuvontailta kerran kuukaudessa

LUENTO: Vanhan talon sisustaminen La 11.10. 12-14 Rakennuskulttuurikeskus Piiru, Tampere, Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistys Piiru 2 h/VAPAA PÄÄSY?

Vanhat sisäpinnat – historia ja tekniikat La 18.10.2025 10-17 Kiviniemen kartano, Pyhtää, Perinнемestari 7 h/125 € (sis. lounas ja kahvit)

Talosi tarina 23.10.-6.11. Ahjola, Tampere, Ahjolan kansalaisopisto 6 h/29 €

LUENTO: Perinteinen savirakentaminen Suomessa to 13.11. 18.00-19.30
Ammatti-instituutti lisäksi, Hämeenkyrö, Petäjä-opisto 2 h/VAPAA PÄÄSY

Tekijöitä

Alan kouluja

Restauroinnin koulutusohjelma

- SASKY, IKATA Ikaalisten käsi- ja taideoppilaitos
  - Rakennusrestauroija (Artesaani)
- RASEKO, Rasion seudun koulutuskuntayhtymä
  - Rakennusrestauroija (Artesaani)
- XAMK, Kaakkois-Suomen ammattikoulu
  - Restauroija (Artenomi) – mm. interiöörirestaurointi, rakennusrestaurointi

Konservoinnin koulutusohjelma

- Metropolia AMK, Vantaa
  - Interiöörikonservaattori (AMK)
  - huonekalukonservaattori, paperikonservaattori, maalausconservaattori, tekstiilikonservaattori
- Seinäjoen AMK, tekniikan alan yksikkö
  - Rakennuskonservaattori (AMK)
  - koulutusta järjestettiin 1994/1997 – 2015, n. 140 valmistunutta

Erityiskoulutusta

- RASEKO, Rasion seudun koulutuskuntayhtymä
  - **Savirakentaja** (ammattitutkinto)

→ *Oppilaitoksista voi löytyä tekijöitä (esim. opinnäyte)*

Taitajarekistereitä

- Metsänkylän navetan OSAAJA-rekisteri
metsankylannavetta.fi/osaaja-rekisteri
- Perinmemestari-sivuston TOIMIJA-rekisteri
perinmemestari.fi/toimijarekisteri
- Pirkanmaan taitajarekisteri (Pirkanmaan maakuntamuseo)
www.taitajarekisteri.fi
- Vanhan Rauman taitajat (Korjausrakentamiskeskus Tammela)
vanharauma.fi/vanhan-rauman-tammela/vanhan-rauman-taitajat
- Hirsirakentajia hirsitaito.fi/osaajarekisteri
- Räppänän taitajarekisteri (Pohjois-Karjala, vuodelta 2014)
rappana.fi/taitajat/taitajarekisteri.html

Rekistereissä myös suunnittelijoita ja arkkitehteja.

- Tekijöitä löytyy myös erilaisista osuuskunnista: mm. **Taidosto.fi** (IKATA, mm. huonekalu- ja rakennusrestauroijat), **Rakennusosuuskunta PONSI & HAMARA** (Pirkanmaa, hirsityöt) jne.
- **Instagram**
Tekijöitä löytää myös Instagramista
→ referenssejä nähtävissä
→ kannattaa katsoa myös keitä muut seuraavat
- **Hyviä tekijöitä on myös rekisterien ulkopuolella!**
  - etenkin vanhemmat mestarit eivät somessa ole
  - vaatimattomimmat taiturit eivät välttämättä myöskään mainosta itseään
  - Kysele:
    - hyvältä näyttävän remontin teettäneeltä naapurilta
    - rautakaupasta
    - puskaradiosta
    - ...

Materiaaleja, Tarvikkeita

Tarvikekauppoja

(Luennoitsijan huomautus: en tee kaupallista yhteistyötä enkä kannan vastuuta, lista elää...)

- **Metsänkylän navetta**
  - Myymälä: Hattula (kesäsunnuntaisin)
  - www.metsankylannavetta.fi
  - * Myös hirsikehikkojen välitys!
- **Domus Classica**
  - Myymälät: Helsinki, Hattula, Tampere
  - Verkkokauppa: www.domusclassica.fi
- **Rakennusapteekki Oy**
  - Verkkokauppa: www.rakennusapteekki.fi
  - Myymälä?: Raasepori
- **Designapteekki** (vanhojen rakennusosien osto, kunnostus, konsultointi ja myynti)
  - Myymälä: Helsinki
  - Verkkokauppa: www.designapteekki.fi
- **Roseborg Oy**
  - Myymälä: Helsinki
  - Verkkokauppa: www.roseborg.fi
- **Wanhan wallankumous**
  - Myymälä: Kaarina
  - www.wanhanwallankumous.net
- **Porvoon vanha rautakauppa**
  - Myymälä: Pori www.porvoonwanharautakauppa.fi
- **Teemi Oy**
  - Verkkokauppa: www.teemituote.fi
- **Byggnadsvårdbutiken AB (Ruotsi)**
  - Verkkokauppa: www.byggnadsvardsbutiken.se
  - Myymälä: Västerås
- **Gysinge Centrum för Byggnadsvård (Ruotsi)**
  - Verkkokauppa: www.gysinge.com
  - Myymälä: Gysinge & Tukholma *esim. sähkökalusteet
- **Porin varaosapankki**
  - Myymälä: Veturitallinkatu 7, Pori
- **RPY-puoti** (työkaluja, maaleja, tapetteja, kirjoja, Tuuma-lehtiä)
- **Muita keskusten ja yhdistysten puoteja ja varaosapankkeja:** Piiru, Rakennuskulttuuritalo Toivo, Curatio, ...
- **Tori.fi**, kirpputorit (myös tapahtumien yhteydessä)
- **Maaleja:** Suomen Luonnomaalit Oy, Kymin Palokärki, Sateenkaari Perinnetaito Oy, ..
- **Puutavara:** paikalliset / erikoistuneet sahat ja höyläämöt
- **Suomalaiset paperitapetit:** Pihlgren & Ritola (Toijala)
- **Muita?**

Avustukset

Avustukset

- ELY-keskukset: **Avustukset rakennusperinnön hoitoon**

- www.ely-keskus.fi/avustukset-rakennusperinnon-hoitoon
- haku aika vuosittain loka-marraskuussa, tieto seuraavana keväänä
- suuruus: muutamia tuhansia, harkinnanvarainen, enintään 50 % kokonaiskustannuksista

17.10.-
1.12.2025

- Museovirasto: **Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämistä avustukset**

- www.museovirasto.fi/fi/avustukset
- haku aika vuosittain loka-marraskuussa, päätös seuraavana keväänä
- **HUOM! Vuoden 2026 avustusten haku aika tulossa vuodenvaihteessa 2025-2026**
- Lähinnä suojelukohteisiin, mutta myös erityisiin rakennusosiin, jotka vaativat erityisosaamista (esim. harvinaisen savirappauksen tai uunin konservointiin)
- suuruus: n. 1000 - 35 000 e, max. 40 % kokonaiskustannuksista

- **Kotitalousvähennys** (2025: 35 % työstä, 150 e omavastuu, max. 1600 e/hlö)

- ELY-keskukset: **Avustus asuinrakennuksen öljylämmityksestä luopumiseksi**

- <https://www.ely-keskus.fi/oljylammituksen-vaihtajalle>
- Jatkuva haku toistaiseksi (määrärahojen puitteissa)
- Suuruus 2500 e / 4000 e

- Suomen kotiseutuliitto: **Avustus seurantaloiden korjaamiseen**

- <https://kotiseutuliitto.fi/seurantalot/seurantaloiden-korjausavustus/>
- haku aika vuosittain syyskuussa
- suurimmillaan jopa yli 20 000 e

- **Museokohteille** omat avustuskanavansa

"Avustuksia voivat hakea rakennusten yksityiset omistajat, rakennusperinnön hoitoa edistävät yhteisöt, kunnat ja kuntayhtymät.

Voit hakea avustusta rakennuksen tai kohteen ennallistaviin ja säilyttäviin korjaustöihin. Tällaisia ovat esimerkiksi katon, ulkoseinien, perustusten, ikkunoiden, ovien tai tulisijojen korjaustyöt. Avustuksia voi hakea myös rakennuksen pihapiirissä sijaitsevien muiden rakennusten tai muun välittömän ympäristön kunnostamiseen sekä kunnostamista koskevien erityissuunnitelmien laadintaan."

Huom!

- Kotitalousvähennystä lukuun ottamatta avustusta haettava ennen töiden aloittamista. Maksu jälkikäteen.
- Kannattaa pilkkoa isoa remonttia osiin ja hakea avustusta korjattavaan rakennusosaan kerrallaan: parhaimmillaan voi saada avustusta useampana vuonna.
- Yleensä useampaa eri avustusta tai vähennystä ei saa samaan hankkeeseen.
- Kannattaa olla yhteydessä maakuntamuseon perinnerakennusmestariin avustusta harkitessa.

- **Ara: Korjausavustus iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen**
  - <https://avustusohjeet.ara.fi/fi/korjausavustus/v6/korjausavustus-iakkaiden-ja-vammaisten-henkiloiden>
  - yli 65-vuotiaille, jatkuva haku
  - max. 50-70 % hyväksyttävistä kustannuksista → katso ehdot

Ely.fi (18.9.2023)

Avustuksen myöntämistä koskevia ehtoja

Huomioi seuraavat avustusten myöntämistä koskevat ehdot rakennusta kunnostaessasi:

- Korjauksessa on säilytettävä rakennuksen ja alueen ominaisluonne sekä historialliset erityispiirteet.*
- Rakennusosien tarpeetonta uusimista on vältettävä. Korjattaessa tehdään mahdollisimman pieniä muutoksia.*
- Rakennuksen käytön on sopeuduttava rakennuksen historialliseen luonteeseen.*
- Työ on tehtävä rakennuksen rakentamisajankohdan mukaisilla työtavoilla ja rakennukseen sopivilla perinteisillä rakennusmateriaaleilla. Materiaalijäljitelmiä ei hyväksytä.*
- Avustusta on haettava ennen korjaus- tai kunnostushankkeen toimenpiteiden aloittamista. Hankkeen aloittamiseksi katsotaan esim. hanketta koskevan sopimuksen tai tilauksen tekeminen, hankinnan toimitus tai hankintaa koskevan maksun suorittaminen.*
- Avustuspäätöksestä ilmenee, mihin tarkoitukseen ja millä ehdoilla avustus on myönnetty. Hyväksyttäviä menoja ovat vain avustuspäätöksen ja sen ehtojen mukaiset menot.*
- Museoviraston korjaustaito.fi -sivustolla tarjotaan ohjeita kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten korjaajille. Voit kysyä neuvoa myös museoista ja kunnan rakennusvalvonnasta.*

Huomioi, että avustuksia ei myönnetä seuraaviin toimiin tai kohteisiin:

- rakennuksen siirtäminen*
- käyttömukavuuden lisääminen (esimerkiksi vesijohdon vetäminen, viemäröinti, sähköistäminen), väliaikaiset toimenpiteet tai vuosikorjaukset*
- kohteisiin, joihin on ensisijaisesti saatavilla muuta kautta valtion tai kirkon avustusta*
- sellaiseen kohteen osaan (esimerkiksi ikkunoihin, kattoon tai julkisivuun), johon on saatu kotitalousvähennystä samana vuonna. Kotitalousvähennystä ei voi saada avustuksen myöntövuonna tai kahtena sitä seuraavana vuotena.*

Ote Museoviraston myöntämistä entisöintiavustuksista 2023 www.museovirasto.fi/fi/avustukset/rakennukset/myonnetyt

Torrón kappelitoimikunta	Tammela	Tapulin pärekaton uusiminen	3 000,00 €
Fähtitornit Oy	Kaarina	Huopakatteiden, katto-, vuori- ja lattialaudoituksen paikkaukset sekä kävelysillan korjaus	1 000,00 €
sinäiset Ystävät ry	Turku	Huvilan torniosan kattorakenteiden korjaaminen ja konesaumattun peltikatteen teko.	6 400,00 €
Hovi Oy	Oulainen	Törmänhovin kivipuolen peltikaton uusiminen eteläpuolelta	8 000,00 €
Aila	Lohja	Rakennuksen alahirsien vaihto	3 100,00 €
Uusi-Laitila, Toni	Kurikka	Aitan kengitys ja korotus. Luhtiaitan kengitys kahdelta sivulta, pystyhirren korjaus sekä ovien edessä olevan lattian uusiminen ja korotus.	3 900,00 €
Vartola, Lauri	Tampere	Kahden kaakeliuunin korjaus	3 700,00 €
Vironmäki, Emma	Kemiönsaari	Hirsirungon korjaus , kivijalan kunnostus	11 300,00 €
Vuorinen, Paula	Ylöjärvi	Perustuksen, pikkukuistin, ja piippujen korjaaminen/restaurointi	3 900,00 €
Vähäsalo, Piia	Kalajoki	Alkuperäisten ikkunoiden kunnostaminen	3 500,00 €
Väisänen, Ville-Veikko	Lappeenranta	Rakennusten tunkkaus ja tukeminen. Lahonneiden hirsien vaihto. Lattioiden purkaminen, merkitseminen ja uudelleen kokoaminen. Kattojen korjaus.	8 700,00 €
Väkinen, Mikko	Ulvila	Ikkunat puretaan kittauksista ja hiotaan. Vaihdetaan rikkoutuneet ikkunat ja lahot osat. Sen jälkeen kitataan ja maalataan.	1 500,00 €
Wallila Oy	Uusikaupunki	1. Puukorjaukset eli terassien rakenteet, hirsirungon vauriot.2. Peltikaton kunnostus, maalaus ja tarvittavat korjaukset, mm. läpiviennit	5 800,00 €
Wigren, Kai	hailuoto	Huopakattojen ja päätyden räystäslautojen uusinta . Uusien portaiden (luiskien)teko	6 900,00 €
Ähtärin kaupunki	Ähtäri	Hirsirakenteet ja katto	5 750,00 €

Museoviraston entisöintiavustus v. 2024

Saapuneet avustushakemukset	Myönteiset avustuspäätökset	Haetut avustukset yhteensä	Myönnettyt avustukset yhteensä
439	190	5 225 671 €	1 283 216 €

Pirkanmaan Ely-keskuksen entisöintiavustus v. 2024

Saapuneet avustushakemukset	Myönteiset avustuspäätökset	Haetut avustukset yhteensä	Myönnettyt avustukset yhteensä
51	22	1 473 126 €	93 800 €

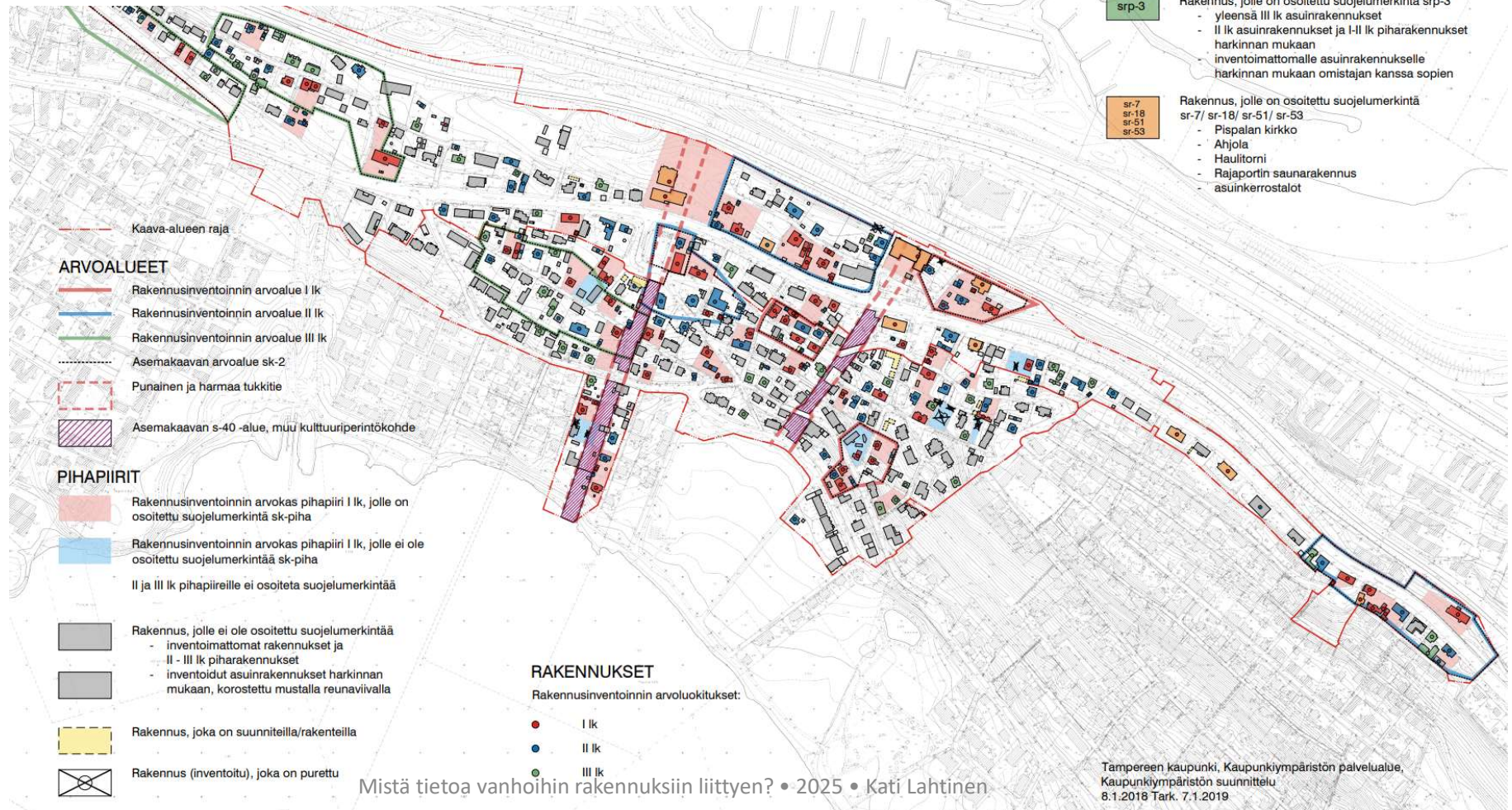
Tutkihallintoa.fi

→ valtion myöntämät avustukset koottuna nähtävillä v. 2024 alkaen

ASEMAKAAVAN MUUTOS, PISPALAN ASEMAKAAVAN UUDISTAMINEN,
 VAIHE II, KAAVAT NRO 8309 JA 8310
 KULTTUURIHISTORIALLISTEesti ARVOKKAAT ALUEET,
 PIHAPIIRIT, RAKENNUKSET SEKÄ
 SUOJELUMERKINTÖJEN OSOITTAMINEN

LIITE 3

Mitä tarkoittaa "suojeltu rakennus"?

Suojeltu rakennus

1. Lailla suojellut rakennukset

Laki rakennusperinnön suojelusta 2010 (ent. Rakennussuojelulaki)

- suojelu eri laajuuksissa: alue, rakennus, rakennuksen osa
- ELY-keskus myöntää (ennen YM)
- koko maassa 358 rakennusta, Pirkanmaalla 18 (29.9.2024)

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/rapea/read/asp/r_default.aspx

Kirkkolaki

- ennen vuotta 1917 rakennetut kirkolliset rakennukset

2. Kaavalla suojellut rakennukset

Suojelumerkintä asema-, yleis- tai maakuntakaavassa

- SR-xx (suojeltu rakennus)
- suojelun taso vaihtelee, tarkista suojelumerkintöjen sisältö kunnasta

3. Rakennus osana isompaa suojeltua aluetta

VAT (Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet):

→ **RKY** (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö)

- yli 1200 RKY-aluetta Suomessa

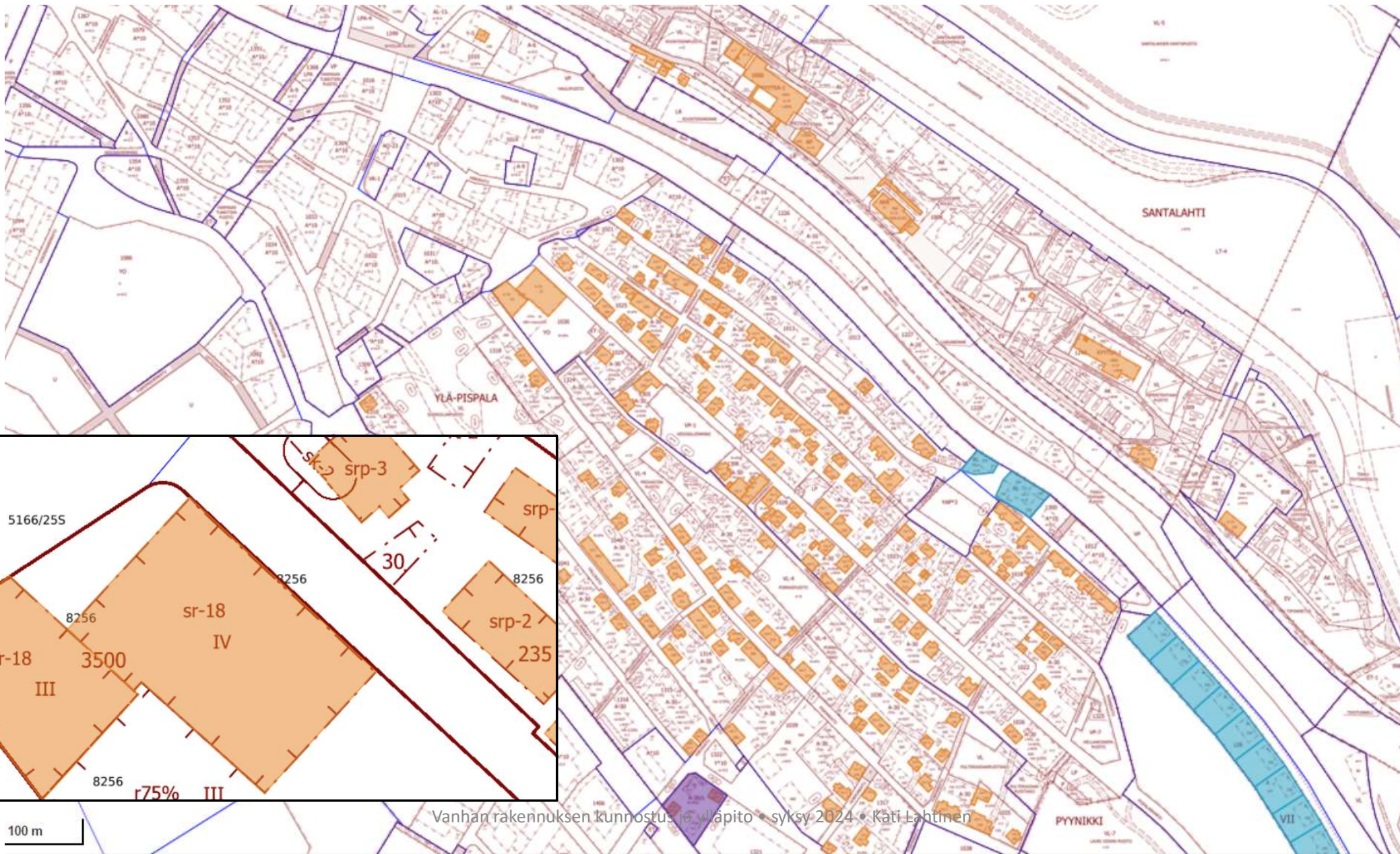
Suojelumerkinnät ovat yleensä asukkaan eduksi: parantavat avustusten saantimahdollisuuksia ja voivat vapauttaa joistakin velvoitteista esim. rakennuslupaa vaativissa remonteissa.

Tirkkosen talo RSL, Tampere. Kuva: Kati Lahtinen 2025

Koiviston tila, Ylöjärvi RSL. Kuva: Anna Lyyra-Seppänen 2018

Vanhan rakennuksen kunnostus ja ylläpito • syksy 2024 • Kati Lahtinen

Inspiraatiolähteitä

Inspiraatiota

tietoa, ideoita, kokemuksia...

- **Vanhat Talot** –tapahtumat
(Loviisa, Uusikaupunki, Pori, Outokumpu, Pirkkala, Nokia, Ylöjärvi, Sastamala,...)
  - **Vanhojen Talojen Joulu** –tapahtumat
- **Gård och torp** –lehti
- **Maalla** –lehti
- **Kodin Pellervo** –lehti
- **Instagram** mm. **lapin_villi_sorsa** (Kiitos vinkistä Laura!*)
- Ohjelmat: (YLE Areena)
  - Det sitter i väggarna** (Talot huokuvat historiaa)
  - Husdrömmar** (Unelmakoti)
  - Tanskalainen maajussi**
  - MTV3: **Meidän remppa** (Kiitos vinkistä Ulla*!)

*Ahjolan kurssi syksyllä 2024

Mistä tietoa vanhoihin rakennuksiin liittyen? • 2025 • Kati Lahtinen

Talot huokuvat historiaa

▶ Jatka: K8, J6

Tunnetko sinä talosi menneisyyden? Kuka talosi on rakentanut ja keitä siinä on asunut? Sarjassa tutustutaan vanhoihin taloihin eri puolilla Ruotsia. Historioitsija Christopher O'Regan (kaudet 1-4...
7 kautta · lifestyle · historia

Jaa

Suosikki

Ilmoitukset

Jaksot Tulevat jaksot

Kausi 8 ▼

1. Talo Brunflossa

Emilie ja Sebastian Rydebjörk ovat ostaneet vanhan nimismiehen talon Jämtlandista. Kaunis...
58 min

99

Kiitos!

Kirjallisuutta kiertämässä
